

Некада је јануар био месец у којем се скоро ништа не догађа, новинари и уредници муку муче да напуне новине, а читаоци су расути по славама и зимовањима. Но, те зимске политичке фјаке већ поодавно нема, баш као што све мање има и оног летњег, августовског „ферагоста“. Ипак, овако врући политички јануар вероватно нико није очекивао. У недељи која је за нама важни догађаји просто су сустижали један други. Председник Тадић је, такорећи, „ничим изазвано“, на прослави годишњице Републике Српске лансирао захтев да српски парламент усвоји резолуцију о Сребреници, објављена је петиција двеста интелектуалаца који захтевају референдум против уласка Србије у НАТО, а функционери владајуће коалиције (Јелашић, Ђилас) међусобно су полемисали више и острашћеније него позиција и опозиција у нормалним земљама и околностима.

У читавој тој постновогодишњој гунгули и конкуренцији, фарса са имовинским картама функционера свакако да није најважнија, али вероватно јесте најзабавнија ствар. Скроман станчић, полован ауто, хектар-два породичног имања, безначајна уштеђевина и, евентуално, нека фирмица у стању мировања – то вам је отприлике фото робот имовинске карте просечног српског политичара. Укратко, писац ових редова (као и добар део читалаца ових новина?!) богатији је, или макар није сиромашнији, од српске политичке елите. Што је, уосталом, и у реду. Образованији сам, више радим, а богме сам већ и старији од већине њих. Срећу ми једино квари присећање како сам се на сличан начин поносио и пре неколико година, када је уочи неких црногорских избора Мило Ђукановић објавио своје више него скромно имовинско стање. А онда се привремено „повукао“ из политике и „посветио бизнису“, да би се после пар месеци на трон са којег, заправо, није ни одлазио вратио са – сада легалним и легализованим – акцијама, милионима и авионима. Грешна ми душа, али све нешто слутим да се нека слична игра крије и иза актуелних имовинских картона српских политичара. То јест, слутим да ће кроз само коју годину, кад истекне функција на којој се налазе, бизнис ненормално добро да им „крене“ – као што се већ дешавало са функционерима минулих српских влада.

Подједнако комична, али заправо (о)тужна прича крије се и у готово хистеричним реакцијама на поменути анти-НАТО петицију „двеста интелектуалаца“. (На страну то што нити су баш сви потписници заиста „интелектуалци“, нити су – срећом – тих двеста потписника једини интелектуалци који се противе уласку Србије у НАТО.) Било како било, против петиције, њених потписника и „инспиратора“ поведена је медијска кампања

достојна најбољих пропагандиста из једнопартијских и „једноумних“ дана.

Хорски усаглашено и синхронизовано „до имбецилности“, да се послужим изразом Радована Трећег, петиција је проглашена за „кукавичје јаје“ поражених политичких снага, за покушај да се Србија скрене са свог зацртаног „европског пута“ и да се омогући повратак на сцену личности и политике због којих смо као земља и народ већ толико пропатили.

А у петицији се само каже да је питање чланства Србије у НАТО важно државно питање, на које се легитиман одговор може дати само на демократском референдуму. Подсећа се да постоји низ европских држава, чланица ЕУ, а које нису чланице НАТО, те да за такав не-у-НАТО статус Србија има и један разлог више, а то је злочиначко и бесправно бомбардовање Србије, од стране НАТО алијансе. И на крају закључује да, остајући војно неутрална, као и друге европске државе које нису чланице НАТО, ни Србија не би нужно била ни мање европска, ни мање демократска, ни мање успешна.

Најкомичније је то што је, строго гледано, ова петиција потпуно на линији (званичне) државне политике. Афирмише војну неутралност која је од 2007. прокламовано и у скупштини готово аklamативно усвојено начело наше спољне политике, није агресивна и свађалачка, и, у принципу, не супротставља се нашим „европским перспективама“. Па шта је онда разлог због којег су петиција и њени потписници дочекани овако „на нож“? Бојим се да су могуће само две опције. Или разлога уопште нема, па је у питању напосто спонтана (и глупа) реакција владајуће политичке и медијске гарнитуре на нешто што макар наликује на акцију и иницијативу њихових поражених супарника. Или је реч о томе да ова петиција и у њој покренута иницијатива ремети неки прећутни и подразумевани „возни ред“, договор, наду и/или обећање да ће Србија, пре или после, већ некако лећи на НАТО-руду.

Референдум који се у петицији предлаже би можда заиста и био непотребан, редундантан захтев, да се у последње време на српској политичкој и медијској сцени није појавило мноштво наговештаја и сигнала да нас („Коштуничина“) резолуција о војној неутралности кочи на путу евро-интеграција и да је најбоље да се тог „баласта“ што пре и што безболније ослободимо. И у тим изјавама нису се истицале само већ познате и препознатљиве перјанице српског евро-атлантизма (Вук Драшковић, Чедомир Јовановић, разне НВО), него и поједини високи функционери владајуће странке, на челу са министром војним лично. И при томе, што је још чудније, нико из врха власти, закључно са председником Тадићем, који се ових дана буквално свакодневно оглашавао поводом најављене сребреничке резолуције, није нашао за сходно да на ту све

отворенију НАТО-пропаганду реагује и малко примири успаљени атлантизам појединих коалиционих партнера и партијских другова. (Осим уколико ти партијски другови и коалициони партнери нису говорили оно што и сам „врх“ мисли?!)

Зато, што се мене тиче, главна замерка – једна али вредна – не, наравно, самим потписницима, али свакако ауторима и „инспираторима“ ове петиције јесте то што из сопствених политичко-калкулантских разлога референдум о НАТО који сада траже нису сами расписали онда када су за то имали прилике и могућности. То, додуше, не умањује оправданост њихових данашњих захтева, али у приличној мери релативизује и девалвира, како моралну позицију, тако и политичку тежину њиховог наступа. Лепо је то што они сада иницирају ову петицију и спонзоришу сличне, више или мање патриотске пројекте. Али ни могући интереси ни евентуалне симпатије не би нас смели спречити да приметимо како је управо због њихове колебљивости и неспособности (или нечег трећег?!) својевремено од готовог направљена вересија, односно, оно што је 2007/8. могло бити више-мање рутинска реализација народне воље сада постало предмет тешке, неизвесне и неравноправне борбе.

Без обзира да ли, колико и коме можда био драг „Платон“, истина нам увек мора бити дража.